

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Váltsón: " 9.— " " 4.50 "

Főszerkesztő:

Dr. VARGA LAJOS.

Feloldó szerkesztő:

SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Arany János-u. 2. sz. Telefon 42.

Politikai jegyzetek.

— május 15.

(M) Ami a magyarnemzet minden egy polgárának, akinek szívében magyarul érző szív dobog, mindig óhajta, vágya, kívánsága volt, hogy a nemzet a közjogi téren az 1848 dicsőséges lobogója alatt és elvei mellett egy táborba egyesüljön, hogy ezen a téren ne legyen különbség a politikában magyar és magyar feltogása között: ez a régi óhaj, régi vágy, régi kívánság az elmúlt héten a megvalósulásnak vette előre árnyékát.

Talán nem kell fejtegetni, szót sem kell vesztegetni arról, hogy lélekben, érzésben, elvben, politikai végcélban minden magyar alapjában véve mindenkor 48-as volt. Ami embert embertől ebben a kérdésben egymástól elválasztott, az csak ennek a nagy, mindnyájunkat egyesítő szent eszmének a gyakorlati politika terén való megvalósítása mikéntjének kérdése volt. Egyesek az adott helyzetben azt hiték, hogy ennek a nagy elvnek zászlóra tűzése akadályozza a nemzet békés fejlődésének feltételeit olyan oldalról, amellyel évszázados történelmünk szoros kötelékekkel kapcsolatos össze.

A legutolsó esztendőök eseményei megtanítottak a ra bennünket, hogy igenis a 48-as eszméknek van politikai létjogosultságuk s ahhoz, hogy a nemzet sorsának irányítását kezünkbe vegyük, nem kell lemondanunk ezekről az eszmékről, nem kell feladnunk az önállóság szent jogait. — Be kellett ezt látni mindenkinek, aki magyarul érez s hogy be is látták, arra tanubizonyosság az elmúlt hét politikájának története.

Annak a Kossuth Ferencnek, aki ismeretes róla, hogy soha könnyelműen, meggondolás és mérlegelés nélkül szavakkal dobálózni nem szokott, ajakáról hangzott el egy szózat a pécsi Kossuth szobor leplezésénél, ahol, mint apjának fia,

mint az ország legnagyobb parlamenti pártjának vezére és mint a korona és az ország minisztere vett részt.

Szózat volt ez a nemzethez, felhívás a tömörülésre, az egyesülésre, amely egyedül alkalmas arra, hogy ennek a nemzetnek jövőjét, jövődő boldogságát megalapozza, megteremtse. Kossuth Ferenc jelentette ki, az ő szavának mindeneknél nagyobb politikai súlyával azt, hogy napról-napra közeledünk a 48-as elvek, 48-as eszmék egész vonalon való érvényesüléséhez, napról-napra közeledünk ahhoz, hogy az egész nemzet ezeknek az eszméknek égisse alatt egy táborba tömörüljön össze.

Es erre szükség is van. Szükség van reá akkor, amikor a nemzetet sok és kellemetlen ellenség veszi körül, szükség van reá akkor, amikor a legközelebbi jövő új alakulatai, újabb nemzetellenes elemeket juttathatnak felszínre, szükség van akkor arra, hogy azok, akiknek lelkében a hazának szeretete, a magyar faj fennmaradásának, nagyságának, dicső jövődjének vágya erős lánggal ég és kiirthatatlan erővel él, föltre téve minden — amugy is kicsinyes és nagyrészen csak látszólagos — ellentétet, egyesüljenek erőikkel arra, a nagy harcra, amely az 1848 jegyében győzelmet aratva viszi a nemzeti újjászületés, a nemzeti nagyság felé ezt a sok visszavonáson, sok félreértésen, — sok szenvedésen keresztülment nemzetet.

Lengyel Zoltán másodszor is elvesztette perét. Elvesztette először az esküdtek verdiktjében.

Azóta azonban egyéb is történt. Amit Lengyel Zoltán azóta elkövetett, azt többé magyarázni, azt többé menteni nem lehet. Vádaskodásait tetézte az előbbinél sokkal nagyobbakkal, sokkal erősebb valótlanságokkal. Ma elvesztette ezt a második perét is. Elvesztette az egész közvélemény előtt, amely újabb sze-

replését egyhangulag ítéli el és ad a megbotránkázás szavának felette kifejezést, sőt elvesztette saját pártja, a balpárt előtt is, amely az alatt a köpeny alatt, hogy póre és ügyének további vitele annyira személyes természetű, hogy azzal politikai párt még csak vonatkozásba sem juthat, csöndesen, de határozottan, sőt erélyesen állást foglalt arra, hogy a pártban működésére nem reflektál. Szóval — kiakolbilitották, bárhogyan igyekeznek is szépíteni a dolgot.

A képviselőházban folyik a munka, Hoitsy Pál indítványára ki mondották a költségvetés tárgyalására a sürgősséget és csütörtök óta már nyolc óras üléseket tart a t. ház.

Ezen az uton talán sikerülni fog valahogyan pótolni azt a sok elvesztegetett időt, amelyet a horvátok, nemzetiségek, meg a balpárt kerékkötő szereplése emésztett fel.

Az első nyolcórás ülés.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 14.

Az ülésen Justh Gyula elnököl.

A sürgősségre való tekintettel az elnöki előterjesztésekre, irományok bemutatására csak a napirendre szánt idő után kerül a sor és így nyomban hozzákezdtek a költségvetés tárgyalásához.

Szentkirályi Zoltán függetlenségi képviselő az első szónok. A közigazgatási hivatalok központosítását sürgeti. Az árvaszék mai formáját is meg kell változtatni, mert ez az intézmény a jelenlegi berendezéssel nem felel meg a követelményeknek. A vezető helyen protekciós emberek vannak, akik veszélyeztetik az intézmény jó hírnevét, intaktságát. Az árvaszék rekonstruálását kívánja. A kormány iránt bizalommal van. A költségvetést megszavazza.

Csépány Géza nem bizik a kormányban és nem is szavazza meg a költségvetést. Első sorban a kormány adópolitikáját bírálja. A földadó hallatlan igazságtalanságot mutat föl. Mire fordítják ezeket az igazságtalan adókat? Közös ügyekre, hadseregére,

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékol, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban — Ára tizenkét 4.— korona

udvartartásra. Ezt különös lelkes lojalitással szavazzák meg. Hát megvallja, hogy a monarchikus államformáért egyáltalában nem lelkesedik. (Nagy zaj és derűség.) E szempontból még a magyar udvartartásért sem lelkesedik. A függetlenségi eszmének egyáltalában nem volna hasznára az udvari erkölcs, még ha Budáról terjesztenék is. (Nagy zaj.)

Baross János: Ez köztársasági álláspont.

Kmetz Károly: Ez ellenkezik a magyar szent korona tanával.

Csepány Géza: Hiába lázonganak, én mégis kimondom a véleményemet. Az egész költségvetésben nyomát sem látom a függetlenségi eszme kidomborításának. Nemesak, hogy nem látja ezt a törekvest, hanem egyenesen 'dekadenciát' lát, ezért nem fogadja el a költségvetést.

Nagy Emil korszakalkotónak tartja a mai napot, melyen bevégződik a többség kényelmes helyzete. Mától fogva nem lehet bízni egy husz-harminc főnyi kisebbség nemzeti érzésében, állandó kapcsolatot kell teremteni a választókkal. Elismeri, hogy a negyvennyolcas eszme negyven éves múltjában sok csalódást is okozott, de az nem igaz, hogy csupán negatív politika volna. — Persze, amíg kisebbségben voltunk, addig nem lehetett alkotni.

Lukács László: Így vagyunk mi is, míg többségre nem jutunk.

Nagy Emil: Ha egy párt megkapja a többséget, akkor az elveket...

Bozóky Árpád: Meg kell akkor valószínűsíteni.

Nagy Emil: Akkor dolgozni kell az elvek népszerűsítésén, még a népszerűség rovására is. Nem az az igaz politika, amely az ellenzéki működésben, amely népszerűséget hozott, résztvevett, mint Bozóky képviselő ur, de a munka elől visszavonul. Neveket tudnék megnevezni, akik Kossuth Ferenc salvus conductusával jöttek be a Házba. És ezzel le lettek kötve a vezérekhez. (Nagy zaj.)

Nagy György: Soha! Az elvekhez köttünk le magunkat.

Nagy Emil: Meg kellett volna kérdezni a választókat Gaál Gaszton módjára. A mi az elveket illeti, Magyarországon valóságos parlamenti kormányzás, nemzeti dinasztia híján, nincs. Ha Budán lakták a királyt.

Csepány Géza: Nem jó olyan közel lenni.

Nagy Emil: A függetlenségi politika többsége még nem jeleníti a gyors megvalósulást. Ehez a hatalom kiartó biztosítása kell, hogy meg is valósíthassa, amit a nemzet többsége magának vall. Felolvassa Kossuth Lajosnak egyik angol beszédét, amelyben a legnagyobb elismeréssel szól a dinasztiairól. Bűn volna azt hirdetni, hogy nekünk nem kell magyar király, hogy a negyvennyolcas eszmék ellenkezőnek a királyhűséggel.

Rátér felszólalása tulajdonképeni tárgyára. Szomorúan látja, hogy a negyvennyolcas elvek hézagait nem igyekeznek kitölteni olyan népszerű munkával, amely épp olyan fontos, mint a közjogi politika. A Kossuth-eszme nagy ereje a jobbgy felszabadításból, a demokratikus alkotásokból fakadt. Maga Kossuth nem forradalmár, hanem alkotó reformpolitikusként készült. Nekünk tehát első sorban azzal a belgyi reformációval kell foglalkoznunk, amely negyvennyolcasban megakadt. Főgondolata a tisztességesség védelme a tisztességtelenség ellen. Nem gyámokdást akar, hanem egy tisztultabb szabadelvűséget, a merkantilizmus szemben, amely a régi szabadelvű párt hibája volt. Foglalkozik a fausi nép helyzetével, amelynek egyik legnagyobb baja a spekulatív földpolitika. Ennek eredménye az agrár-jobbagság helyett a merkantil-jobbagság, a takarékpénztári jobbagság. Ezt a kérdést a kisbirtokok szervezésével meg lehet oldani. De a hitbizományok felszabadítása, vagy a szekularizáció ellen utolsó csepp verig küzdeni fog. Foglalkozik a nép helyzetével, a váltó politikával, a nép bajait, amit az eddigi rendszerek elhanyagoltak.

Nem tudja, hogyan végződik a negy-

vennyolcas éra, de azt nem tudná elviselni, hogy a tétlenség módjával illessék ezt az érat. Elfogadja a költségvetést. (Zajos helyeslés.)

Az elnök az ülést öt percre felfüggeszti.

Szünet után

Bozóky Árpád: Válaszol Nagy Emilnek a balpárira tett kijelentéseire. Erkölcsi kötelességük volt elhagyni azt a pártot, amely az elveinek megvalósítása elől kitért. Nagy Emil arra hivatkozik, hogy ő a kunszentmártoni piacon érintkezik választóival. Ez igaz, mert ő ott nyilvánosan akar meggyőződni a kerület bajairól és nem lakadalmakon parolázik a választókkal. Nagy Emil negyvennyolcas képviselőnek nevezi magát, programjából hiányzik minden, ami benn van a negyvennyolcas programmban, így az önálló vármérsület, az önálló nemzeti bank stb. A költségvetést nem fogadja el.

Baross János: Elismeri, hogy negyvennyolcasban a parasztságot nem csupán közjogi kérdések szolgáltatták a harcba, hanem a jobbagyság alul való felszabadulás, vagyis szociális szempontok. A negyvennyolcas küzdelmek most megismétlődnek, most újabb harcok előtt állunk. Erőre, kitartásra van szükségünk. S hogy küzdeni tudunk, azt megmutattuk a nemzeti küzdelemben, kimutattuk az oroszán körmünket.

Nagy György: De azóta legomboltátok azokat a körmököt.

Thoroczky Viktor báró beszél még a költségvetés ellen s kijelenti, hogy azt nem fogadja el. A délelőtti ülés ezzel véget ért, 2 órákor pontban.

A délutáni ülés.

Justh Gyula elnök pontban 4 órákor nyitja meg a délutáni ülést.

Vlad Aurél, Lukács László és Pop Cs. István beszélnek először a költségvetés ellen, ezután pedig a Ház egyszeri szavazással a költségvetést általánosságban elfogadja.

Nyomban áttértek a részletes tárgyalásra, melynek során Bozóky Árpád és Nagy György a delegációkat támadják, mondván mindent megszavaznak. Wekerle miniszterelnök a támadásokat visszautasítja.

A miniszterelnökségi tárcánál Farkasbázy Zsigmond Wekerlét, a király személye körüli miniszterium tárcájánál Nagy György Zichy grófot, a horvát miniszterium költségvetésénél pedig Supiló Josipovichot támadja. A miniszterek a támadásokat visszautasítják.

Az első 8 órás ülés este pontban 8 órákor ért véget.

Hajduvármegye parlamentje.

Viharos közgyűlés.

A gazdasági munkáslakások ügye

— május 15.

(Saját tudósítónktól.) Szokatlanul népes közgyűlése volt tegnap Hajduvármegyének. Különösen a nagyobb birtokos bizottsági tagok voltak nagyobb számmal képviselve, aminek oka abban keresendő, hogy a tegnapi közgyűlés tárgysorozatán szerepelt Losonczy Álmos dr. vármegyei főorvosnak lapunkban már ismertetett kitűnő, humanus szabályrendelete a gazdasági munkáslakásokról, kapcsolatosan az építkezési szabályrendelettel.

Hat ezek miatt volt a nagy érdeklődés s ezek miatt vált viharossá is a közgyűlés. Mert a bizottsági tag csak egy részének nem tetszett, hogy a nemes gondolkodású főorvos a gazdasági cselekedeteket is embereknek neze, akiknek éppen olyan szent joguk egészséges lakásban lakni, egészséges ivóvizet inni, mint a gazdáknak. Megdöbbent az embert az a felzudulás, ami a javaslat egyes pontjait a tamadt. Megdöbbent az embert, hogy annyit nem tudott keresztyülni a főorvos a bizottsági tagok merev ellenállása miatt, hogy kimondja a közgyűlés, miszerint a cselekedeteknek legalább hatvan köbméter utartalommal kell birtokuk. Ennyit sem szavazott meg a közgyűlés, ha ott Losonczy Álmos dr. ráolvasta, egyik-másik bizottsági tag fejére, hogy birtokukon talált olyan cse-

lelőlakásokat, melyekben egy szobában 11-ed magukkal laktak a gazdasági munkások.

Es panaszokdujk ezek után a csenev sz népről, vagy a tüdővészről, vagy a nép erkölcséről. Erkölcselen, megbélyegezendő állapot ez!

Losonczy dr. főorvos megkísérelte a bajok szanalását kitűnő munkálatával. De le-szavazták s okos, emberséges, becsületes szándéku javaslatát kiforgatták a mivoltából, mert feletek attól a csekély áldozattól, ami a javaslat elfogadása folytán reájok hárult volna. A cseledek azok lakhatnak egészségtelen, sötét odukban összezsúfolva. S még szerencse, ha azok az oduk azelőtt nem istállók, vagy ólak voltak.

Nem hiába tiltakozott lázadozva néhány emberséges érzésű ember a közgyűlésen a javaslat leglényegesebb részeinek törlése ellen, értjük is. És igaza is volt Dobó Sándor bősörményi bizottsági tagnak, mikor szemökbe vágta a javaslat ellen kézzel-lábbal tiltakozóknak, hogy bezzeg gondját viselik az állatjaiknak, melyeknek olyan istállókat építenek, hogy azok palotaszámba mennek a cselédlakásokhoz képest.

De hiába vágta a szemökbe mindezeket jó Dobó Sándor és hiába hivatkozott a főorvos a közegészségre s a közegészségi törvényekre, melyek expressis verbis előírják, hogy csak a közegészségi követelményeknek megfelelő lakásban lakhatnak a gazdasági cseledek, falrahányt borsó volt ott minden. Elég, ha még idejegyezzük, hogy olyan hánok is hallatszottak intelligens emberek szájából, hogy nem kell kötelezővé tenni a furott kutak alkalmazását a cseledekszámba, mert inatnak ók azokból a nyitott kutakból is, melyektől az állatoknak merik a vizet. — Ilyen felfogásokhoz nem kell kommentár.

A közgyűlésről szóló tudósításunk itt következők:

Miniszteri leiratok.

Délelőtt 9 órákor nyitotta meg Wesp-rény Zoltán főispán a közgyűlést, üdvözölve a nagy számban egybegyűlekezett bizottsági tagokat. Ezután a főjegyző mutatta be az alispán évi jelentését és olvasta fel az alispán időszakos jelentését, melyeket egyhangulag tudomásul vett a közgyűlés. A belügyminiszter körrendeletet intézett a vármegyéhez, melyben a vármegyei tisztviselőket felmenti a törvénygyűtemény megszerzése alól és felhívja a vármegyét, hogy a közgazgatás nivójának emelése végett szakkönyvtari létesítsen. Minthogy azonban a megyének erre most nincs pénze, elhatározta a közgyűlés felkéri a minisztert, hogy a vármegye javadalmozásáért 400 koronával emelje fel, amely összeg egy szakkönyvtár létesítésére lesz fordítandó.

A honvédelmi miniszter módosított lo-avataási tervet küldött a vármegyének s kijelölt öt loavataási helyet, még pedig Balmazújvároson, Szobos lón, Nánason egyet-egyét és Bősörményben kettőt. A közgyűlés nyomban meg is akította a loavataási bizottságokat.

A belügyminiszter rendeletet intézett a vármegyéhez, a területén levő rendezett tanácsú városok tisztviselőinek inkompatibilitása tárgyában. A közgyűlés elhatározta, hogy felszólítja a rendezett tanácsú városok képviselő testületét, hogy szólítsak fel tisztviselőiket inkompatibilitásuk bejelentésére.

A kényesprők ellen.

Nagy Sándor és társai panasszal fordultak a kereskedelmi miniszterhez a kényesprési szabályrendelet ellen. A miniszter a vármegyére bizta a szabályrendelet módosítását. De az állandó választmány a folyamódokat elutasította.

Pap Sándor nádudvari jegyző nem fogadja el az állandó választmány határozatát. Sőt azt indítványozza, akképpen változtassák meg a szabályrendeletet, hogy mondjak ki, csak az separtesse a kényesprők, aki akarja.

Lengyel Imre osztja a felszólaló nézetét. A kényesprők tulajdonának mindenütt ki van téve a lakosság. Hasonló értelemben szólal fel Mandel Samuel és Koss János.

Kovács Gyula alispán elismeri, hogy a lakosság zaklatásnak van kitéve a kényes-

seprők által. Az valóban lehetetlen, hogy a létező szabályrendeletet most incidentaiter változtassák meg. Kijelenti, hogy a hatóságok sehol sem támogatják a keményseprők zaklatásait. A kérdésnek helyes megoldását szükségesnek tartja, mert a fő az, hogy a kőmény tiszta legyen. Az mellékes, ki tisztítja, a kéményseprő-e vagy a gazda.

Fried Leó a kérdés megoldását úgy tartja lehetségesnek, ha a szabályrendelet revízió végett kiadják egy ad hoc bizottságnak.

Rásó Gyula pártolja az eszmét, de helvesebbnek tartaná, ha a revízióval az alispát bizná meg.

A közgyűlés ilyen értelemben határoz.

Építkezési szabályrendelet.

Ezután az építkezési szabályrendelet tárgyalásához kezdett hozzá a közgyűlés. A szabályrendeletet pontonként vették tárgyalás alá s majd mindhez volt módosító indítvány. A szabályrendeletre hozzászóltak Simon Károly, Hegedűs Károly, Pap Sándor, U. Szabó Lajos, Kálmán Lajos, Czeglédy Mihály dr.

Nagy vitát keltett az a pont, hogy új építkezéseknél ne lehessen az eddig szokásban volt két és fél méteres távolságot a szomszédos épületek közt megtartani.

U. Szabó Lajos a régi állapotok fenntartását kívánja.

Losonczy Almos csodálkozva látja, hogy a közgyűlés tagjai a saját egészségi állapotaik felé vezető intézkedések ellen foglalnak állást. Ezeket a két és fél méteres kutyaszorítókat legfőbb közegészségi szempontokból el kell tüntetni.

A közgyűlés a régi állapot fenntartása mellett foglalt állást.

A cselédlakások.

A szabályrendeletnek cselédlakásokra vonatkozó részéhez elsőnek általánosságban Fried Leó szólott hozzá. Az előző tárgyalásokkal szemben azt látja, hogy a rendelkezések nemcsak az új, az ezután létesítendő lakásokra vonatkoznak, hanem a régiekre is vonatkoznak. Az pedig lehetetlenség és kijelenti, teljesíteni nem is fogják, hogy a régi lakásokat úgy építsék át, hogy az új lakásokra felállított rendelkezéseknek megfeleljenek.

Losonczy Almos: Mikor a javaslatot megszerkesztette, a törvényes intézkedéseket, és a közegészségi követelményeket tartotta szem előtt. Ez el irányítani akarják a birtokosokat, hogy cselédjeiknek egészséges lakást biztosítsanak. A becsületes emberi gondolkodás úgy kívánja, és ez természetes, hogy a cselédeket se fosszák meg az egészségre való emberi joguktól. Fellázad az emberben az emberi érzés, mikor azt látja, hogy egy kis szűk lyukban 10-15 ember lakik, amint ő azt sok gazdaságban tapasztalta. A 60 köbméter űrtartalmu szoba a legkisebb, amit kívánni lehet. Elnyi űrtartalmat a régi lakásoknál is megkövetel, ezért fenntartja az eredeti szövegezést.

Czeglédy Mihály dr. módosító javaslatot tesz a kifogásolt szakaszok helyett.

Dobó Sándor (Biszórmény): Nem fogadja el a módosításokat, vagy változtatásokat, ragaszkodik az eredeti szöveghez. — Kérdi, mik azok a követelmények, melyeket úgy kifogásol a közgyűlés? Azt nem akarják megszavazni, hogy egy istálló ember lakásul ne szolgáljon, hogy egy szobában ne szülföljanak össe 10-15 emberből álló családokat?

Hiszen ezek a legelmebb követelmények. Ismer gazdaságokat, melyekben az istálló palotáknak mondhatók a cselédlakásokhoz képest. Minden emberi érzést fölláztat az a fölfogás, ami itt a javaslattal szemben megnyilatkozik. A javaslatot eredeti szövegezésében fogadja el.

A közgyűlés hosszas vita után Czeglédy dr. módosításában fogadja el a szakaszt majd kisebb-nagyobb módosítással a többi pontokat is elfogadták.

Elnök: A főispán délután fél két órakor félbeszakította a közgyűlést s folytatását d. u. 3 órára tűzte ki, amikor is gyors egymás utánban letárgyalták a tárgysorozat hátralévő pontjait.

VITA

SÓSKÚT FORRÁS VASMEGYE

Alkalikus Natron-Szithion gyógyviz.

Orvosilag ajánlva: hugysavas diathesis, köszvény, cukorbetegség, gyomor, vese s húgyhólyag bántalmanál stb.

Mint üdítő és borviz páratlan.

Bővebb felvilágosítással szolgál a

Központi Iroda: Budapest, V., Lipót-körút 29.

Főraktár:

Komlóssy Sajos urnál Debreczenben.

Kapható: gyógytárak, drogueriák és fűszerüzletekben.

Az építő-állványok körül.

Ujabb csapat idegen munkás.

A sztrájkolókat segélyezi a párt-szervezet.

— május 15.

(Saját tudósítónktól.) Debreczen építőiparában teljes pangás állott be. Más években az ilyen rekkenő tavaszi napokon már mindenütt állványok nőttek ki a földből, uton-utfélen a félben lévő épületek körül a dolgos munkás kezek foglalkoztak.

Ma ez a megszokott tavaszi kép hiányzik Debreczen utcáiról. Csak itt-ott végez vakolást s más kisebb kőműves munkákat egy-két munkásember, vigyázva, nagy óvatossággal, mintaa attól kellene tartania, hogy minden percben megrohanják.

Debreczen fejlődésére, szépészeti haladására rendkívül káros hatással van a már rövidesen két hónap óta dühöngő kőműves-sztrájk. De az építő ipar minden szakmájában megállott a munka és ilyen körülmények között nem csodálható, hogy Debreczenből lassanként eltűnik a vállalkozási kedv, megmaradnak a rozszant, megbontott tetejű házak.

Már pedig semmi remény nincs arra, hogy ez a sztrájküldem rövidesen, vagy ebben az évben véget érjen. Az egész nagy munkaidő munka nélkül fog eltelni. Egyik fél sem hajlandó a közeledésre, sőt még jobban elmérgesednek az állapotok. Mindket fél hátamögött erős szervezet áll és a két fél egyenlő erős szervezetség erejével küzd egymással szemben.

Az építőiparosok szövetsége ma már olyan erős országos szervezet, mely a munkások egész tömegével rendelkezik, melyet a szakszervezetek gyámsága alól vont ki és vett a maga védőszárnyai alá.

Ezek közül küld olyan helyekre, hol sztrájk van, a szövetség megfelelő számú munkást. Ilyen munkás jött számszerint 32 a mult hetekben Debreczenbe. Ezek a munkások természetesen nagyon gyöngítették a sztrájkot, éppen ezért a szocialista munkások minden eszközt megragadtak elűzésükre. Kilenc idegen munkást sikerült is terrorizmusukkal, az erőszak mindenféle eszközével arra kényszeríteni, hogy hagyják el a várost. Ez a kilenc munkás vasárnap el is utazott Debreczenből, a többiek azonban a rendőrség fokozott ébersége és felügyelete mellett folytatják a munkát.

Most az iparosok szövetsége ujabb idegen munkáscsapatot hozatott és ezzel remélik, hogy végkép letörik a sztrájkot.

Tegnap érkezett meg Budapestról a déli vonattal ez az ujabb munkáscsapat. Fogadásukra a sztrájkolók erősen készültek, de a rendőrség ébersége megakadályozott minden rendezvényt. Az idegen munkások délután már munkába is fogtak. — Hír szerint

a jövő héten ismét érkezik ilyen munkáscsapat.

A sztrájkolók körében egyébként nagy kedvetlenség folyik a harc folytatására, mely miatt ismeretes, csupán hatalmi kérdések miatt keletkezett. Nagyon sok családos munkás már dologba is állott, míg egy másik rész elutazott a városból, hogy más helyeken keressenek munkát, miután a hosszú munkátlanlanságot nem bírják ki.

A szocialdemokrata párt-szervezet mindent megtesz, hogy anyagi oldalról biztosítsa a sztrájk folytatását. Minden héten nagyobb segélyeket osztanak ki a sztrájkolók között és a többi helyi párt-szervezetek állandóan nagyobb összeget gyűjtenek a sztrájkolók segítségére. Egy-egy sztrájkoló hetenként 7-10 koronát kap, dacára annak, hogy az ugynevezett sztrájkalap is meglehetősen meggyöngült.

A debreceni gyermek-napról.

Gróf Edelsheim Gyulai köszönete.

Levél Weszprémy Zoltán főispánhoz.

— május 15.

A már szinte országos hírűvé vált debreceni gyermeknapokról Weszprémy Zoltán főispán egy remek kivitelű albumot készített Letzter József fényképész által, amelyben a gyermeknap összes főbb mozzanatai megvannak örökítve. Ezt és a gyermeknap-pal foglalkozó újságpéldányok egy-egy számát bekötve elküldte gróf Edelsheimnek, az országos liga elnökének — aki ma levélben válaszolt.

Budapest, május 12.

Méltóságos uram!

Folyó évi május hó 5-én kelt leveledre csak most válaszolok és a debreceni gyermekvédő liga helyi bizottságának meg a sajtónak őszelén lelkes munkálkodásáért most mondhatok szíves, hálás köszönetet. Az album és a lappéldányok e kedves és becses ajándékok, amit szíves voltál hozzámm juttatni, fogadd értök kérék hálás köszönetemet. Becsesek ez ajándékok már magában is, mert megörökítik a lefolyt gyermeknapok főbb mozzanatait és mindenkorha emlékeztetőül szolgálnd minden szemlélőnek, de becsesebb még azon körülménynél fogva, hogy buzgó munkatársak a jó ügy érdekében kifejtett páratlan munkásságáról tesz tanubizonyosságot. Kérlek közvetítsd köszönetemet Letzter József urnak az album készítőjének és kérjed buzgó munkatársaidat, és lelkes városod minden jó érzésű polgárát, ne vonják meg tőlünk a jövőben sem lelkes támogatásukat, mert bizony amig hazánkban egy gyermek éhezik, egy gyermek van még a zülles veszélynek kitéve nekünk, akik ezen segíteni akarunk, pihenünk nem szabad, eleüggednünk nem illik a jövő Magyar-ország érdekében.

Öszinte hálám kifejezésével és szívélyes üdvözléssel maradtam lekötelezett híved:

Edelsheim Gyulai gróf.

Ülés az ipartestületen.

Az ipartestület alelnökei és ügyeise.

— május 15.

(Saját tudósítónktól.) A debreceni ipartestület előjárósága tegnap délután az ipartestület dísztermében ülést tartott. Az előjárósági ülés szokatlanul népes volt s ezen nagy érdeklődés kétségtelenül a nemrég lezajlott elnökválasztásnak tudható be.

Választásokkal foglalkozott ez az ülés is, melyen az elnöki széket már az új elnök, Dávidházy Kálmán foglalta el, ki üdvözölte a megjelenteket s ígéretet tett, hogy mint elnök, az előjáróság vezetője, mindenkor az iparosok javát, a kisipar érdekeit fogja munkálni.

Azután a rendes tanonczabadításokat ejtették meg. Tizenhét tanoncot szabadítottak fel s az új segédekhez Dávidházy Kálmán elnök intézett lelkes buzdító szavakat.

Következett az ülés legfontosabb tárgya az alelnökök választása. Egyhangulag nagy lelkesedéssel első alelnöknek Tóth Kálmánt, második alelnöknek K. Tóth Sámuelét választották meg. Mindketten régi emberek, régi harcossai az iparos érdekeknek. Megválasztásuk, illetve újválasztásuk bizonyára az iparosság szélesebb rétegeiben is megelégedést kelt.

Hosszabb megbeszélést keltett aztán az előjáróságban az iparügyi ügyészi állás ügye. Ezt az állást a volt elnök illetéktelenül beszüntette, de azóta sokszoros szükség mutatkozott újra való betöltése iránt. — Az előjáróság elhatározta, hogy az állásra meghívja dr. Kőrössi Kálmán ügyvédet. Benne kétségtelenül jó erőt nyerne az iparügyi tület.

Az ülés, melyen az iparhatóság részéről Vetéssy Béla r.-fogalmazó volt jelen — ezzel véget ért.

LEGSZEBB KALAPOK FEKETENEL

Az ágyufeltaláló hamis váltója.

Csalásikísérlet a Bankegyesületben.

Hamisított okmányok.

— május 15.

(Saját tudósítónktól.) Szenzációsan érdekes eset foglalkoztatta tegnap a debreceni rendőrséget. Párját ritkító körülményekkel bíró családi kísérletéről, váltóhamisításról és több rendbeli okmányhamisításról van szó. Mindezeket egy igen egyszerű külsejű ember követte el, de olyan furfanggal, mely méltán sorozza őt a nagyobb stilű szélhámosok közzé.

Egy öreg, összetöpörödött, 65 éves ember a tettes. Még a rendőrségen sem nézték ki belőle azt az embert, ki a szóban forgó 3000 koronás váltóhamisítást követte volna el. De a körülmények ellene szóltak, bizonyították a bűnösségét, de meg aztán a kis öreg be is ismert mindent.

Ekkor tűnt ki, hogy nem rutinizott és nem gyakorlott szélhámos mert a rendőrségi szobákban kiesett szerepéből, sirva ismerte be bűnét. De aztán ismét felcsillámlott benne a raffineria — képesség és enyhítő körülmény gyanánt beadott egy igen regényes történetet. Elmondta, hogy neki a hadviselésben korszakot jelentő találmánya van, egy sánc-ágyu és ezt a találmányát szerette volna megcsinálni, értékesíteni. Erre kellett volna a pénz. A rendőrségen méltányolták is feltalálói minőségét — hanem hogy találmányának véghezvitelével ne szaporítsa az öldöklő hadi szerszámok számát, hát előzetes letartóztatásba helyezték.

Az érdekes, de humoros folytatással bíró eset részletei a következők:

A 3000 koronás váltó.

A Bankegyesület Piac és Deák Ferenc-utcák sarkán lévő helyiségébe folyó hó 6-án,

egy szép májusi nap délelőttjén egy tisztesség, egyszerű ruházatu, külsejéről vidékieknek látszó öreg, ősz ember állított be. Értelmes, okos beszéde volt.

Egy háromezer koronáról szóló váltót vitt a bankba. A váltón három név szerepelt Kovács Zsigmond elfogadó, Morvay József kibocsátó és R. Jasztrapszky L. S. Kálmán forgató.

Az idegen előadta Lukács Emil igazgatónak, hogy ő Kovács Zsigmond nyírbalkányi kovács mester. Évtizedekig szolgált mint uradalmi kovács J. Jasztrapszky Kálmán részegi földbirtokán és az uraság sok évi hű szolgálataért tette meg, hogy forgatóként aláírja a váltót. A másik névre vonatkozólag azt mondta, hogy Morvay József Nyírbalkányban szomszédja és háza földje van. Nagyon jó barátja, rokona, szíveségből aláírta neki a váltót, hogy pénzt kaphasson. A pénzzel egy nagyobb vállalkozásba akar becsájtkozni.

Az okmányok.

A becsületes képű öreg embernek hittek is nem is. Ugy látszik erre el is volt készülvé, mert egymásután huzgálta ki zsebeiből a különböző hitelesített okmányokat. Hozott a nyíregyházi törvényszéktől egy telekkönyvi kivonatot, a váltón lévő egyik szereplő Morvay József vagyonáról, házáról, földjéről és azonkívül egy bizonylatot a nyírbalkányi község előjáróságától. Ez az irás a község hivatalos pecsétjével volt ellátva és az volt benne bizonyítva, hogy a község előjárósága előtt Jasztrapszky földbirtokos írta alá Kovács Zsigmond kovácsmesternek a váltót és meghatalmazta a pénz felvételével.

Nem jön a pénz.

A Bankegyesületnél meg van az a szokás, hogy a nagyobb összegről szóló váltóknál, különösen ha azon vidéki aláírók vannak, a leszámítás és a kifizetés előtt értesítik a váltón szereplőket, hogy nevükkel ilyen, meg ilyen váltó lett benyújtva. Ebben az esetben sem fizették ki az összeget a bankba a váltó benyújtójának, hanem Ernst Vilmos igazgató azzal becsájtotta el az állítólagos kovácsmestert, hogy a váltót csak pár nap múlva számították le és a pénzt majd akkor továbbítják az ő nevére a részegi postára.

Az idegen nyugodtan távozott. Természetesen Reszre ment és ott türelmetlenül várta a pénzt. Elmúlt egy nap, két nap, egy hét, Kovács Zsigmond mind türelmetlenebb lett és tegnapelőtt vonatra ült, hogy Debrecenben a banknál megsürgesse a leszámítást, illetve, hogy a pénzt felvegye.

Kipattan a bűn.

Annak pedig, hogy a bank a váltó leszámítási összegét nem tette postára, igen nyomós oka volt. Kiderült ugyanis, hogy ugy a váltó, mint a többi okmányok, a telekkönyvi kivonat, az előjáróság bizonylata egytől egyig közönséges hamisítvány. A bank nem tett mindjárt feljelentést, mert gondolták, hogy a hamisító nem kapván meg a pénzt, jelentkezik.

Ugyis történt. Tegnap délelőtt 11 óra tájban beállított a bank helyiségébe a váltó benyújtója, az állítólagos Kovács Zsigmond és még méltatlankodva kérte a váltó leszámítását.

Ez persze nem történt meg. A bankból rendőrt hívtak és azzal előállították az idegent a bűnügyi osztályra.

A kihallgatás.

A három ezer koronás váltó meghamisítóját Mile Pál rendőrfogalmazó elé vezették. Eleinte tagadai próbált, de mindjárt megmotoszásakor a nála talált iratokból megállapították, hogy hamis nevet használt. Nem is Kovács Zsigmond, hanem Lámen Sámuel nyíregyházi születésű, nős szabóság, ki már évek óta munka nélkül csavarog és feleségétől is különválva él.

Erre a leleplezésre az öreg beismerte, hogy ugy a váltót, mint a többi okmányokat is ő hamisította. A váltóra ő maga írta rá a neveket és az illetőket csak hírből ismerte. Jasztrapszky földbirtokos nevét azért hamisította a váltóra, mert gondolta, hogy ezzel a névvel könnyebben elfogadják a váltót. Nyir-

balkány község pecsétjét, a bizonylatot, valamint a telekkönyvi kivonatot szintén hamisította.

A kihallgatás alatt az öreg teljesen megtört, sirva tette meg vallomását Mile Pál fogalmazónak, kinek elmondta, hogy járt Angol, Franciaországban, részt vett az angol-bur háboruban és feltalált egy új fajta sánc-ágyut, melyet meg szeretett volna szerkeszteni, de mután pénze nem volt a kivitelhez, hát ezért használt bűnös eszközöket, hogy megfelelő pénzt szerezzen.

Ezt a regényes históriát természetesen nem hitték el a rendőrségen, ellenben azt hiszik, hogy az öreg nem épelméjű és kissé meg van zavarodva.

A kihallgatás után előzetes letartóztatásba helyezték és ma átkísérik az ügyészség fogházába.

Szinház.

* **Horváth Kálmán bucsufellépte.** Ma a János vitéz címszerepében lép föl Horváth Kálmán utoljára az idényben. A közönség meleg ovációban fogja részesíteni kedvelt művésztét. A operette többi szereplői maradnak a régiék.

* **Zsigmond Anna,** a társulat kedves énekesnője ma, pénteken lép fel utoljára az idényben egyik kedves alakításában a „János vitéz” Iluska szerepében. Ugyancsak utoljára játszik Fehér Olga, aki a királyleányténikli.

* **Az utolsó premier.** Nagy ambícióval készül a drámai személyzet Ternyei rendezése mellett az utolsó premierre. Abonyi Árpád legújabb színművére, a „Gyermekek”, melynek bemutatója szombaton, f. hó 16-án lesz. Az újdonság összes szerepei elsőrendű kezekben vannak. Vasárnap és hétfőn megismétli a társulat a „Gyermekek” előadását, ez lesz az idényben az utolsó előadás.

VILLAMOS SZINHAZ.

Az Uranus mai kitűnő új műsora.

1. Paradicsom konzerválás (tanulságos). — 2. Angol matrójjátékok (bohózat). — 3. Egy szeesélyes hercegnő husvétja (bohózat). — 4. Dráma a szinpadon (dráma). — 5. Brazília (látványos). — 6. Nizzai karneval 1908. február 29-én (bohózat). — 7. Csillagász sorsa (színes). — 8. A modell (dráma). — 9. Műsoron kívül Tilly Bébó világhírű állatszeliiditő bámulatos mutatványai, ma utoljára. Műsorváltozás fenntartva. Előadások kezdete este pont 8 és 9 órakor. Helyárak a rendesek. Holnap teljesen új műsor.

A gyilkos fővárosi kereskedő.

Debreceni származású volt.

— május 15.

(Saját tudósítónktól.) Tegnap számunkban megemlékeztünk már arról a szenzációs gyilkosságról, mely a tegnapelőtt Budapesten történt. — A lapok híradásai folytán Debrecenben különösképpen szomorú érdeklődést keltett a borzalmas eset, annak szereplője, Mosolygó Gyula révén.

Mosolygó Gyulát ugyanis fiatal korából sokan ismerték Debrecenben. Debreceni születésű, szülei korán elhaltak s az árván maradt fiu bekerült a debreceni Theresiánium árvaházba.

Erőszakos természetű, durvaságokra könnyen hajló fiu volt, bár az árvaházban kapott kitűnő nevelés sokat lekoptatott rossz tulajdonságaiából.

Nem szeretett tanulni. Az első

gimnáziumi osztály elvégzése után kereskedő inasnak adták. A régi debreceni Huszár Károly-fele nagy fűszerkereskedésben töltötte tanoncéveit, 25—26 éves korában került el Debrecenből és nem sokára Budapestre üzletet nyitott.

Ujabb részletek.

A gyilkosságra vonatkozólag egyébként fővárosi tudósítónktól a következő tudósítást kaptuk:

A gyilkost tegnap átkísérték az ügyészséghez. Mosolygó alandóan úgy beszél az áldozatáról, mintha az őt tönkretette volna, holott már bebizonyosodott, hogy semmi sem igaz abból, amit Belláról mesél.

Egészen összefüggő mesét gondolt ki és napok, talán hetek óta készült arra, hogy áldozatát kivégezze, mert ez rögeszméje volt. Tettét nem bánja és egészen nyugodtan beszél mindenről, amíg a politikához el nem jut. Ott aztán az örült ember benyomását teszi.

A rendőrorvosok és a vizsgálatot vezető Kórody Béla rendőrfogalmazó szerint becsapható állapotban van és volt akkor is, amikor tettét elkövette. Az éjjelt egészen nyugodtan töltötte.

Délelőtt folytatták és befejezték kihallgatását Teljes beismerésben volt most is. Meggyőződése, hogy baja nem történhetik, mert az esküdtek fel fogják menteni.

— Önvédelemből cselekedtem. Ha én nem ölöm meg őt hirtelen, ő pusztít el engem hosszú, kínos halállal.

A debreceni kongresszusról.

A dunántulak oszlatkozása.

— május 15.

(Saját tudósítónktól.) Megemlékeztünk annak idején arról, hogy a dunántuli pénzügyi tisztviselők egyesülete a debreceni kongresszussal egyidőben, ugyanazon programmal a fővárosban akar egy ellenkongresszust rendezni. A dunántulak a siker érdekében lemondtak tervükről s arra hívták fel az egyesület tagjait, hogy a debreceni kongresszushoz csatlakozzanak.

Az erre vonatkozó felhívásukból közöljük a következőket:

A debreceni kongresszus nagybizottsága Szegeden tartott értekezletének megbízásából a iratot küldött hozzánk, amelyben abbéli óhaját közölte velünk, hogy mondjunk le a budapesti kongresszus tervéről és csatlakozzunk a debreceni kongresszushoz, amely már nem terv, hanem élő alakzat és a siker minden reményével kecsegtető tömörülése a vidéki pénzügyi tisztviselőségének.

Elihatározta székesfehérvári közgyűlésünk, miszerint a budapesti országos kongresszus tervét leveszi ez idő szerint a napirendről és a dunántulak is igazi érdeklődéssel, nyílt és őszinte odaadással csatlakoznak a debreceni kongresszushoz.

Tisztelt Tagtársaink! Egyesülésben van az erő. Együttes fölhívásunkban a siker magva. A vidéki pénzügyi tisztviselőségének jóléte egyetlen táborba szólít bennünket. Tegyük félre mindent, ami elválaszthatna bennünket. Erősítsük meg mindent, ami bizonyítja összetartásunk tudatát.

Nekünk, dunántulaknak, amikor legelsőnek tömörültünk, az volt a törekvésünk, hogy példát adjunk társainknak. — Lelkes örömmel köszöntjük a vidéki pénzügyi tisztviselőségét most, hogy megértette példadadásunkat! És amikor ami szavunk viszhangja hallszik tulnan a hortobágyi pusztán alján, mi nem hiányozhatunk a viszhangköszöntésénél.

Mindegy az, akárhol találkozunk! Mindegy az, akárhol alapozzuk meg anyagi és erkölcsi jólétünk hatalmas épületét. Csak legyen az alap biztos és erős.

Hogy pedig az legyen: menjünk el mi is Debrecenbe!

Egész életünkre kiható céljaink mielőbbi megvalósításáról van most szó s ez

oly fontos pillanat, melynek tárgyalásánál minden egyes komoly és saját életpályája iránt érdeklődő kartársnak véleményére és részvételére feltétlen szükség van. Ezért erősen hisszük, hogy a csekély fáradságot és anyagi áldozatot nem kimélve, mind eljöttök Debrecenbe, hol hatalmas és intelligens testületünknek joggal megillető igényeit és jogait megvalósítására megtegyük mindama intézkedéseket, melynek keresztülvitele saját és közös érdekünknek fogva immár legnagyobb kötelességünk.

Komlóssy Lajos

fűszer-, mag- és gazdasági cikkek raktára
Debreczen, Piac-Hatvan-utca sarok. Telefon 213.

Ajánl:

Rézgálic, Raffia, Juttafonalat

minőségét és olcsó árát illetőleg — verseny nélkül.

Rézgálic netto súlyban és 98—99% szavatolt minőségben.

Sokan a rézgálicot hordóval együtt adják, továbbá a szokásos 98% rézsulfát tartalmat nem nyújták.

Fontos érdeke tehát a vevőnek, hogy úgy a minőség, mint a tiszta súly helyességéről az áru átvételekor meggyőződést szerezzen

Kiváló tisztelettel

Komlóssy Lajos,
Debreczen.

Hirek.

A „Debreczen” szerkesztősége és kiadó-hivatala Arany János-utca 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi oszarnok ... lépcső-folyosóján. Telefon 412 ...

— **Uj tb. szolgabíró.** Weszprémi Zoltán főispán a tegnapi vármegyei közgyűlésen Hegymegi Kis Pált tb. szolgabírónak nevezte ki. H. Kiss Pál alapos képzettségű fiatalember, aki munkarejével és képzettségével hasznára fog válni a közigazgatásnak.

— **Áthelyezett csendőrhadnagy.** Volencs István VIII. sz. debreceni csendőrkörületi hadnagy, nagykárolyi szakaszpáncsnok II. segédtszítte való kinevezése mellett a III. sz. csendőrkörület törzséhez, Budapestre helyeztetett át.

— **Dóczy Gedeon nyugalomban.** A „Debreczen” jelentette elsőnek, hogy a ref. felsőbb leányiskola érdemekben megőszült igazgatója, Dóczy Gedeon ötven évi kitartó munkásság után megváltik igazgatói állásától. Nyugdíjaztatása iránti kérvényét már be is adta a debreceni egyházhoz, melynek presbyteriuma vasárnapi gyűlésén fog dönteni. A gyűlés tárgysorozatának utolsó pontja szól erről a következőkben: Felsőbb leányiskolai igazgató-tanács jelentése Dóczy Gedeon igazgató-tanár nyugdíjaztatása iránt beadott kérvényéről s az ezen ügygel egybekötött intézkedésekről.

— **Elhelyezett mérnök.** Papp Zoltán kataszteri mérnököt Debreczenbe a 12. számú felügyelőséghez helyezték át Szatmárról.

— **Thaly Kálmán Tarpán Tarpá** derék magyar népe Thaly Kálmán debreceni képviselőt a neves történetirót diszpolgárjává választotta s az ősz kuruc most személyesen megy el a kitüntetést megköszönni.

— **Elhunyt lelkész.** Flóris Benő, tatabányai ev. ref. nyug. rector május 6 án elhunyt 84 éves korában. A boldogult 1853 óta volt a tatabányai egyház akadémikus rektora, 1895-ben ment nyugalomba. Temetése a hó 8 án volt Tatabányán, az egész város és vidéke részvétele mellett. Az elhalt iskoláit Nagykőrösön, Sárospatakon és Debreczenben végezte a jogot és theológiát. Résztvett a szabadságharcban, az eszéki és szarvasi ütközetekben. A szabadságharc leverése után bujdosott, majd a budai vértörvényszék elé állították, de sikerült neki megszöknie. A Bach-korszakban sok üldöztetésnek volt kitéve a magyar nyelv tanítása és magyar viselet hordozása miatt, mit haláláig le nem vetett. A függetlenség és 48-as eszmék tántoríthatatlan híve volt. A 60-as években ő szervezte a tatabányai énekkart. Tatán az ő kezdeményezésére kezdtek ünnepelni március 15-ét és október 6-át. Számos egyházi és iskolai könyvet írt.

— **A közös konyha tagjai figyelmébe.** A felszámolás alatt levő „Debreceni Első Közös Konyha Szövetkezet” vagyonának értékesítésére kiküldött bizottság szükségesnek tartja, hogy eddigi működéséről és tapasztalatairól a tagokat sürgősen értesítse. E célból is, de egyéb, a tagok érdekében szükséges intézkedések megállapítása céljából és pénteken május hó 15-én délután 6 órakor a Dreher söresarnok „Virág-terében” értekezletet óhajtunk tartani és tisztelettel kérjük a tagokat, hogy azon okvetlenül megjelenjen sziveskedjenek. Az értékesítés céljából kiküldött bizottság.

— **A debreceni ref. tanítószög folyó** év május hó 23-án, a nagyerdői Dobos pavillonban tartandó hangversennyel egybekötött jótékony célu majális rendez. Kezdeté este 8 órakor. Músor után tánc virradtig. — Személyjegy 2 korona. Családjegy 3 személyre 5 korona. A tiszta jövedelem a Debreceni Ref. Tanítók Segélyegyesületének alapja javára fordítatik. 1. Nyitány. 2. Szavaltat. Előadja Simonovits Rózsika urleány. 3. Horváth G. op. 86. Magyar ábránd. Zongorán előadja: Alföldy Béla ur. 4. Szavaltat. Előadja Szombathy Mariska urleány. 5. Mozart. Aria a „Varázsvivő”-ből. Éneklő Szendrő Sándor ur. Zongorán kíséri Alföldy Béla ur.

— **Elgázelt gyermek.** Megin-dító esetről ad hirt derecskei tudósítónk. Varró Sándor ottani lakos, gazdalkodó két éves Lajos nevű gyermekét a község főutcáján egy arra vágató urifogat elgázolta. A gyermek gondtalanul játszadozott az ut porában, nem vette észre a feléje közeledő kocsi, a kocsis pedig nem figyelt az utra, így történt a szerencsétlenség. A legázolt gyermeket haldokolva szállították be szülei lakására. Az ottani csendőrség ki nyomozta a vigyázatlan kocsist Vársári István személyében, ki Szilágyi Jenő berettyóújfalui birtokán van szolgálatban. Gondatlanság miatt megindították ellene az eljárást.

— **Kettős eljegyzés.** Érdekes családi örömnapp folyt le csütörtökön dr. Kardos Samu író, ügyvéd házánál. Ekkor jegyezte el Kardos Margitát dr. Gábor Jenő debreceni ügyvéd, Kardos Gizikét pedig dr. Vajda József ügyvéd. Az eljegyzéshez sok jókívánság fűződik.

— **A hortobágyi sáskairtás.** A Hortobágyon a sáskairtást már a közeli napokban megkezdik. Tegnap számunkban már beszámoltunk a sáska veszedelem nagyságáról s e veszedelemnek most úgy akar a hatóság eléje vágni, hogy az irtást a szokottnál korábban kezdi meg.

— **A mezőrendőrség még hat felügyelőt vesz fel a már felvett 12 mellé.** Jelentkezhetnek józan, tisztességes írni és olvasni tudó emberek. — **A szekereseket a mátai biztos veszi fel.**

— **Vasuti munkások műkedvelő előadása.** A helybeli vasuti munkások Egyetértés dalárdaja, e hó 16-án műkedvelő előadást rendez, amelyre a városi tanácsól néhány darab színházi díszletet kért. A folyamodókat a tanács Zilahy Gyula igazgatóhoz utasította, aki eleget tett a munkások kéréseinek.

— **Vesztett kutyák garazdalkodása.** A város belterületén nagyon elszaporodtak a vesztett gyanus ebek. Több embert haraptak meg ezek a veszedelmes állatok. A hatóság megtette a szükséges óvintézkedéseket.

— **Tegnap halottak.** A tegnapi nap folyamán az anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: Futinka Anna r. k. 8 hónapos, Juhász Pál ref. 50 éves, Tótkés József ref. 69 éves, Rátoska g. kath. 9 hónapos, özv. Földesi Istvánné ref. 51 éves, Kondákor Anna r. k. 19 éves.

Ajándéktárgyak beszerzésekor ne feledkezzünk meg Mentze Henrik előnyösen ismert áruházáról, mert ott minden szép, jó és olcsó.

Távirat és telefon.

A dánosi bűnpör.

Budapest, május 14. Ma a tárgyalás elején Rónay elnök elégtételt adott a védőknek. Ezután Szikszai, Andreánszki és Madzsar dr. szakértőket hallgatták ki, a vádlottak életkorára vonatkozólag. Később az iratok felolvasása után a kérdések megszövegezésére került a sor. Az államügyész 7 csoportban 137 kérdést terjesztett elő.

Borzalmas dráma.

Nagyvárad, május 14. Seelenfreund Jakab bérkocsis ma délelőtt betért Simkovics Dávidné korcsmájába és ott sokáig borozgatott. Később minden ok nélkül revolvert rántott elő s azzal lövöldözni kezdett. Az első lövés súlyosan megsebesítette Brüder Etel kiszolgáló leányt, a második golyó pedig a korcsmárosnét szíven találta s nyomban megölte. A kocsis látván rémes tettének következményeit, lakására sietett s a szobában felakasztotta magát.

Nagy tüzvész.

Kaposvár, május 14. A szomszédos Szentjakab községben, gyermekek gondatlanságából eredt tűz alkalmából 16 ház 32 melék helyiségével együtt leégett. A tűz martalékvá lett a gazdasági épületekkel együtt, több istálló is. — Az istállóban volt nagy számú lovak és szarvasmarhák szintén elpusztultak. A kár igen nagy.

Kiadja: a „Debrecezen” Hirlapkiadó
Vállalat Részvénytársaság.

Mecénzefen

a vasuti állomással szemben, erdő által határolt, teljesen védett, füst- és pormentes helyen egy nagy

gyümölcsös kert

(circa 400 faj-gyümölcsfával), nyári lakkal, mely áll: 2 szobából, konyha és élőkamrából, egy fürdő-, egy zuhany-szobából, egy üvegezett és egy nyílt verandából, egy kőbe vájt pincéből és fakamrából, — kitűnő forrásvízzel és vízvezetékkel ellátva, haláleset miatt nagyon olcsón eladó. Értekezhetni GAEBL JÓZSEF urnál Kassán, Gróf Beresényi u. 10.

Uj üzlet! SZÉPE LAJOS Uj üzlet!

női divat, vászon, fehérnemű és rövidáru üzlete
Debreczen, Kossuth-utca 6. szám.

Ajánlja legujabb kivitelben a

Tavaszi ujdonságait:

Francia és Angol női divatalkalmakban, Angol Blouse és Tennis szövetekben, Divat-zephyrek elismert legjobb minőségben, Himzett Schweitzi és mintás selyem Batiztok, Cosmanosi kartonok és valódi Francia Delaine-eket remek választékban.

Uri és női fehérneműek

Chiffonok, vásznak, fehér és színes damaszt asztalterítékek minden árban. Szövet- és csipkefüggönyök, ágyterítők. Színes és fekete napernyők nagy választékban.
A hires Liliom-vászon gyári raktára.

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

Vese- és hólyagbajoknál minden vizet felülmúl.

Kellemes, kissé savanykás ízű, vasmentes szénsavdus.

RENDKIVÜL ÜDÍTŐ ASZTALI VIZ.

Orvosilag ajánlva. Orvosilag ajánlva.

Ivógyómdra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fővénnyépződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség:

Muschong buziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.

Pártoljuk
a hazai
fürdőket!

BÁRTFA GYÓGYFÜRDŐ

Posta-, távirat- és vasutállomás. Iuterurban telefon.
Idény: Május hó 15-től szeptember közepe, esetleg végéig

Elsőrangú
kárpati gyógy-
üdülő és fürdő-
hely 6000 hold
fenyves erdővel

Égvényes sós savanyúvizek. Ivó és fürdő gyógy-mód. Az „Orvos” forrás egyenértékű a gleichenbergi, seltersi forrásokkal; az Erzsébet királyné forrás a spaai, schwalbachi franz-szabai forrásokkal vetekedő hatalmas vasforrás; a töltő- és főforrás említett két forrás közt átmenetet képeznek. 3 ásványfürdő 2 vizgyógyintézet. Szénsavas vasas (acél) fürdők és fürdők fenyőlevél- és vasláp hozzávalóval telített szénsavfürdők. Viz, tej, savó, kefir, kúra, massage, stb. Nagy szállodák, szép nyaralók, részint konyhával. Piac naponta. Több elsőrendű étkező, kávéház, cukrázda. Nagyszerű „Erzsébet királyné gyógyház” olvasó-, társalgó- és zongoratermekkel. Rendelő orvosok: Hivatalos fürdőorvos Hintz Henrik dr., kir. tanácsos, a közegészségi tanács tagja;

továbbá Blumenfeld Ármán dr., Kanarik J. dr., Szörényi Tivadár dr., Grossmann Dezső dr., Győri Ilona dr., Oziriusz Dezső dr., kir. tanácsos, Patek Jónó dr. — Gyógyjavallatok: Női nemi bajok, vér-szagénység és sápkór, a légzőszervek, gyomor- és bélhurutos bántalmak, kimerülések, gyöngeségek, idegbetegségek, szervi- és idős szívbetegségek, görvély-angolkór, utókúra gyanánt a karlsbadi, marienbadi, halli, lipíki fürdők használata után. Lawn-tenisz pályák, kirándulóhelyek, 45 km. erdei sétaut, stb. Penzió elő- és utóidényben 8 korona, főidényben 12 korona naponta fürdővel együtt. Fővilágosítással és kimerítő illusztrált prospektussal szolgál

a fürdő igazgatósága.

Magyarország³
egyik legnagyobb szőnyegáruháza.

Posztó-, Plüs- és Selyem

Függönyök,

Csipke-Storok

óriási választékban kaphatók

Bosznay J. és Tsa

szőnyegházában

Debrecen, Kossuth-u. 5.

Császárfürdő Budapest.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kónes hévízü gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, uszodák-, török-, kő- és márványfürdők; hőlég-, szénsavas- és villamos vízfürdők. Ivó-kúra. 20 kényelmes lakosztály. Szolid kezelés, jutányos árak. Prospektust ingyen és bérmentve küld

1922

Az igazgatóság.

„FÉLIX“-Gyógyfürdő

Téli és nyári gyógyhely Nagyvárád mellett.

Európa leggazdagabb természetes kénes hőforrása: viz hőfoka 50 Celsius. Gyógyjavallat fürdő alakjában csusz (Rheuma) és köszvény ellen. Női betegségeknek, idült méh-petefészék gyuladások, méh-hurut, medencebéli sejt-zövetleb és izzadmányoknál. Ivógyógyimód alakjában idült gyomorbántalmaknál, makacs székrekedésnél, máj- és epehólyag betegségeinél. Sárgaság és epeköveknél meglepő gyógyhatás.

Állandó fürdőorvos, állandó gyógytár, 200 kényelmes lakosztály, ujonnan épült, fényesen berendezett 45 szobás szálloda május 15-én nyílik meg. Kitűnő vendéglők, jutányos étlapárak. 100 holdas park, tennis-pálya, gondozott sétautak, állandó cigányzene, vasárnapként katonazené. — Május 1-től 16 vonat közlekedik naponta. Posta-távirda, telefon interurbán. Kurtaxe és zenedíj nincs. Prospektust küld

(1600)

az igazgatóság.

Legjobb szivarkahüvely különlegességek

Kaphatók minden dohány és hüvely áruházaiban.

- „Riz Abbazia“ kiváló finom francia Verge papirból. Különlegesség!
- „Délbáb“ legfinomabb Verge papir. — Hygenikus, nikotin mentes.
- „Tiszti“ legfinomabb Verge papir. Hygenikus, nikotin mentes.
- „Killing“ igen finom Verge papir. Hygenikus, nikotin mentes.
- „Kolibri“ kiváló finom francia Verge papir. Hygenikus, nikotin mentes. Különleges szópókával. Különlegesség!

Egyedüli lerakat Magyarország részére

Harmathy Pál

szivarkahüvely különlegességek főraktárában,

Debrecen, Fűvészkert-utca 14.

Előnyös árajánlatot küld a cég

14,906/I—1908. szám.

M. kir. államvasutak, üzletvezetőség Kolozsvárt.

Versenytárgyalási hirdetés.

A m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége nyilvános versenyt hirdet a magyar királyi államvasutak Brassó állomás felvételi épülete gőzfűtési berendezési munkáinak végrehajtása céljából szükséges összes munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az ajánlati minta és a szerződés tervezete, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetősége pályafentartási és építési osztályánál (Boesckay-tér 1. sz. II. emelet 52. ajtó sz.) valamint a brassói osztálymérnökségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők és ugyanott az ajánlattételhez szükséges nyomtatványok díjtalanul megszerezhetők.

Az ajánlatot, valamint a hozzá tartozó mellékleteket szabályszerű okmánybélyeggel kell ellátni, az ajánlatot és mellékleteit két tanu előttemezése mellett alá kell írni és az ajánlatot a mellékleteivel pecséttel ellátott fonállal kell összefűzni.

A szabályszerűen kiállított ajánlatot és mellékleteit pecséttel lezárt sértetlen borítékban kell elhelyezni és legkésőbb 1908. évi június hó 4-én déli 12 óráig a magyar kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének titkárságánál közvetlenül vagy posta útján be- küldeni.

Az ajánlat borítékát következő felirással kell ellátni:

„Ajánlat a 14,906-908. II. számú versenytárgyalási hirdetésben kiírt munkálatokra“.

Ajánlattevő köteles bánatpénz gyanánt az általa ajánlott végösszeg 5 százalékát készpénzben vagy biztosítékképpen értékpapirokban nyújtását megelőző napon, vagyis 1908. évi június hó 3-án délután 1 óráig a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének gyűjtőpénztárába (Boesckay-tér 4. sz. földszint) letenni.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapirokat a budapesti áru és értéktőzsdén legutóbb jegyzett, de a névértéket meg nem haladó árfolyam szerint számítjuk.

Csak szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt sértetlen borítékban elhelyezett és az összes munkákra tett ajánlatokat fogunk tárgyalás alá venni.

Bánatpénz nélkül vagy elkésve benyújtott, valamint az olyan ajánlatokat, melyeket nem az előirt módon tesznek, vagy a melyből valamely melléklet hiányzik, nem vesszük figyelembe.

A beérkezett ajánlatokat 1908. évi június hó 4-én déli 12 órakor a titkárságnál fogjuk felbontani, amikor az ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Az ajánlatok felett 1908. évi június hó 30-ig történik döntés és ajánlattevők ajánlataikkal ezen időpontig kötelezettségben maradnak.

Olyan ajánlattevők, kik a szóban forgó ipari munkálat teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek ajánlatukban ily ipari képesítéssel bíró megbízottat megnevezni.

Az ajánlattevőknek, vagy megbízottjának ipari képesítésére és a cég bejegyzésére vonatkozó adatok az ajánlatokban felemlítendőek és igazolandók.

Azon ajánlattevők, kik a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségével ezideig üzleti összeköttetésben még nem állottak, illetőleg előtte ismeretlenek, tartoznak szállítóképességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, amelyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

Alulírott üzletvezetőség fentartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlati árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

Kolozsvár, 1908. évi május hó.

Az üzletvezetőség.

HIRDESSÜNK

DEBRECZEN

czimű politikai napilapban. — Kiadóhivatal: Arany János-utca 2.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Dija: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel szedett szó 6 fillér.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg bektüldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

„Ámor”, „Varázskeringő”, „Hegedű tanár” és „Páris éjjele” levele van a kiadóhivatalban.

Eladó ház a Csapó-utcán. Értekezhetni felől dr. Márton Kálmán ügyvéd urnál Piac-utca 44.

Egy olyan özvegy asszonykát keresek, keresek, ki egy csinos, fiatal ember diszerét barátságát óhajtja. Leveleket kérek „Páris éjjele” jeligré a kiadóba.

Egy csinos leány ösmeretségét keresem. „Jázmín” jeligré kérek leveleket a kiadóba.

Fürdőre utazom, keresek egy szép fiatal utitársnőt, ki vagy 2 hónapra eljöhetne velem. 26 éves bankhivatalnok vagyok Pestről, bármilyen nagy igényeket teljesítek, leveleket és lehetőleg fényképeket kérek „Karlsbad” jeligré a kiadóba.

Modern hölgyek vagy özvegyek, kik unatkozni és óhajtanak egy fess uri ember diszerét barátságát irjanak „Hajnalhasadás” jeligré a kiadóba.

Köpt Emil Egerháti gőzfűrészes és parkettgyár ajánlja I-a gőzölt bükkfa parketta gyártmányait azonnali szállításra. Köpt Emil Egerháti Szilágymegeye.

Nősülni óhatjok. 30 éves gazdag földbirtokos vagyok, hozomány nem kell, csak hogy szép leány legyen! Leveleket fényképpel együtt kérek a kiadóhivatalba „Leányok” jeligré.

Hatvan-utcai kert II. járás 5. szám alatt eladó egy új épület teljes felszereléssel értekezni lehet a kiadóba.

E hó végére állást keres egy szép írású fiatal ember. Szíves megkeresést levél által kér a kiadóba „Komoly ember” jeligré.

Másolásokat elvállal szép írású fiatal ember. Cim a kiadóba.

Hegedű tanítást elvállal egy végzett hegedűs, kezdő tanítványokat is igen jutányos áron tanít, szíves fölkeresést levél által kérek „Varázskeringő” jeligré a kiadóba.

Modern interziás hálószoba berendezések igen szép tolettével fényezve és mattban eladók Kovács Gyula műasztalosnál Darabos-u. 17.

Villany világitást,

telefonok, villamoscsengők berendezését, javítását és évi jókarban tartását, legjobb anyaggal, szolid árértékű eszközökkel. **ÖLDVÁRI L.** Debreceni Első Elektrotechnikai gyár és villamos szerelési vállalat. Kossuth-utca 1. sz. Telefon 168.

Anyapulyka, fiastól eladó Arany János-utca 43.

Lakást teljes ellátással keresek özvegy urasszonynál. Szíves leveleket kérek küldeni „Ámor” jeligré a kiadóba.

Desifin a legjobb szer a lábizzadás ellen.

Magánvállalathoz egy szépírású fiatal ember, aki a könyvelésben teljesen jártas, ajánlkozik. Szíves megkeresést a kiadóhivatal továbbít „Szépírású” jeligré.

Koffergyáramat Hatvan-utca 5. sz. alá (Bignió-ház, nagytemplom mellett) helyeztem át. **Markbreit**, bőrdobos. Kész kofferekben nagy választék. Javítások elfogadtnak.

Hegedű tanárt ajánlok, aki magán tanítványokat fogad igen jutányos áron. Leveleket kérek „Hegedű tanár” jeligré a kiadóba.

A téglási (Hajdu megye) menházvezetőnői állásra pályázat hirdetik. Tanítási idő május hó 1-től október 1-ig. Javadalma 200 korona, lakás egész évre. Kérvények május 16 ig Ablonczy László elnökhöz küldendők. Állás azonnal elfogalandó!

Villanycsengőt készít és javít Krausz Kálmán, Hatvan-utca 2. sz.

Kiadó lakás. Hat szoba, 2 előszoba és mellékhelyiségekből álló utcai lakosztály Kossuth-utca 29. számú háznál november hó 1-től kiadó. (1691.)

Egy tisztességes, jó házból való leány, aki számolni jól tud, 30 korona havi fizetéssel, koszt és lakással, felirónőnek felvétetik Glüek Adolf ügynöki irodájában, Fő-tér, Tihanyi-ház.

Költöztetek féderes stráf kocsin. Értekezhetni Debreczeni Lajosnál Csapó-u. 86.

Középiskolát végzett fiu tanulóknak felvétetik Szabó István papirkereskedésében, Piac-utca 16.

Butorozott szoba kiadó Szent-Anna-utca 48. sz.

Használt butorok jó állapotban Szent-Anna-u. 28. sz., utcai lakásban eladók.

Butorozott, csinos szoba kiadó Simonffy-utca 15. sz. a.

Egy lovas stráfkoosit költözésekhez Bercesényi-utca 29. sz. a. lehet megrendelni.

Hatvan-utczal 1-ső járás 8. számú kert bérbeadó lakással és az idej termésével. — Bővebbet Bosznay J. és Társa cégnél. (1529.)

Hatóságilag engedélyezett végkiarulás. Üzlet felosztás miatt tükrök, képek, mosdók, chinaezüst tárgyak, evőeszközök, porcelán és üvegáruk minden elfogadható áron eladók. Ifj. Pájer József utóda városi bérház 2. 1553.

Nagyváradon 25 év óta fennálló kóser étterem, ujonnan berendezve, utazók által látogatva, családi körülmények miatt eladó. Bővebbet Grósz Adolfnál Nagyvárad, Kert-utca 4. 1553.

Fiatal nő vidékre házvezetőnői állást keres. Leveleket kér „Fiatal nő” jeligré a kiadóba.

Sestakertben nyaraló olesón kiadó. Cim a kiadóban.

14—16 éves kifutó fiúk havi fizetéssel felvétetnek a kiadóhivatalban: Arany János-utca 2-ik szám, (Hungária kávéház).

Nyomatott Debreczen sz. kir. város könyvnyomda-vállalatánál.

DEUTSCHNÁL

MINDENKOR FRISS

turó és vaj

kapható Piac-utca 38., Hatvan-utca 9.

Villamos-világítási és erőátviteli berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-fele Villamossági R. T. debreceni építésvezetősége

(Piac-utca 72. sz.) által készítettnek.

Szakszerű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek díjtalanul szolgál.

Villagítótestek, csillárok és szerelvények dús választéka.

Telefon szám: 568. 1063

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, KISTEMPLOMBAZÁR.

Szőnyegek, Függönyök,
Ágy- és asztalterítők,
Butorszövetek, Viaszos vászon,
Linoleum

~ Óriási raktára ~

A Varga-u. 8. sz. ház s ennek Ondódi és Ujföldje

eladók,

akár együttesen, akár külön. Felvilágosítást ad dr. Tervev Tamás ügyvéd, Piac-utca 73. sz.

Gyár-

telepnek

vagy ipari vállalatnak alkalmas helyen, a lovasut mentén 1100 □-81 jókarban tartott

vénkerti szőlőskert

egészben vagy részben eladó. — Czim a kiadóban.